

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- 10 let kralupského centra
- Jakou vodu pijeme v Kralupech?
- Co se dá vypěstovat ve městě II.
- Beseda se seniory
- Ptákem roku je červenka obecná

- 2 Úvodník
- 3 10 let kralupského ekocentra
Jakou vodu pijeme v Kralupech?
- 4 Co se dá vypěstovat ve městě II.
- 5 Půda, zdroj života
Rok 2015 je rokem luštěnin
- 6 Jak se žije na Mělnicku?
Beseda se seniory
- 7 Nová zelená úsporám
Neekologická změna...
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644

E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz

URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz

Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 22 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Vážení a milí příznivci Ekologického centra Kralupy nad Vltavou,

letošní rok je pro Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) významným rokem, neboť je to právě 10 let od jeho založení a zahájení jeho činnosti. V první výroční zprávě ECK za rok 2006 je na titulní stránce článek s názvem „Od myšlenky k založení“, který velice pěkně popisuje, co bylo příkladem pro vznik ECK, jak bylo nastaveno jeho poslání a cíle a také způsob vzájemného předávání informací a finanční podpory jeho činnosti.

I po 10 letech činnosti ECK a 15 letech činnosti Ekologického centra Most pro Krušnohoří, které bylo vzorem pro jeho založení, jsou obě centra jedinými centry svého druhu v České republice. Jsou partnery veřejnosti i průmyslových podniků, mapují stav a vývoj životního prostředí, provádějí osvětovou a ekoporadenskou činnost, zodpovídají dotazy i řeší stížnosti obyvatel.

Za 10 let své činnosti realizovalo ECK mnoho zajímavých projektů a akcí, více se o nich dočtete hned na další straně.

U příležitosti svého jubilea ECK plánuje realizaci aktivit pro veřejnost, např. Ekologickou olympiádu pro žáky základních škol, soutěže „Co se dá vypěstovat ve městě?“ a „Znáte životní prostředí Kralupska?“, Dny Země, Ozvěny EKOFILMU, výstavy, Den bez aut, ale i vydání publikace „Životní prostředí na Kralupsku“ a letáček „Ovzduší na Kralupsku“.

Zda se podaří realizovat všechny plánované aktivity záleží na zajištění finančních prostředků.

Ráda bych poděkovala organizacím a společnostem, které byly u zrodu ECK a které podporují do dnešních dnů jeho činnost. Jedná se o následující společnosti: ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s., SYNTHOS Kralupy a.s., MERO ČR, a.s., Linde Gas a.s., SPOLANA a.s., Cray Valley Czech s.r.o., AVE Kralupy s.r.o. a město Kralupy nad Vltavou.

Příjemné prožití velikonočních svátků Vám přeje
za kolektiv Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Ing. Milena Vágnerová
vedoucí ECKMaK

10 LET KRALUPSKÉHO EKOCENTRA

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou slaví v letošním roce 10 let své činnosti. U příležitosti tohoto kulatého výročí jsme připravili malé ohlédnutí za desetiletou činností našeho ekocentra a pozvánku na akce, které budeme v letošním roce pro veřejnost pořádat.

Ekologické centrum Kralupy (ECK) zahájilo svou činnost 2. října 2006 v prostoru Obchodního domu Máj na Palackého náměstí. V lednu 2012 se ECK přestěhovalo do objektu na Palackého náměstí 6, naproti vchodu do Technoparku. Je k dispozici všem zájemcům jakožto veřejná kancelář o životním prostředí každý všední den od 8 do 20 hodin. Zájemci o informace mohou využít také bezplatné Zelené linky 800 100 584 nebo internetových stránek www.eckralupy.cz

Zájemcům poskytujeme ekoporadenské služby, informace o kvalitě ovzduší

a vody, o nestandardních událostech v průmyslu, pomoc při řešení problémů v oblasti ochrany přírody apod. Připravujeme osvětové materiály a semináře pro školy, veřejnost, zájmové organizace a spolky na témata ochrany životního prostředí.

Během desetileté činnosti ECK zodpovědělo 2 222 dotazů, které se ponejvíce týkaly aktuálního stavu kvality ovzduší či problematiky hluku a zápachu, a dále oblasti odpadů. Tazatelé se dále zajímali o ekologické praní a čištění, kvalitu vody, škodliviny v životním

prostředí, úspory tepla a energie, ochranu přírody a krajiny, o stav zeleně ve městě apod. Naším cílem je nejen poskytovat kvalitní informace, ale také lidi motivovat k ekologickému chování. Kromě dotazů ECK přijalo od občanů také 263 stížností, týkajících se především čistoty ve městě, hluku, zápachu, kácení dřevin a stavu zeleně ve městě, černých skládek apod. Stížnosti jsou řešeny

ve spolupráci s pracovníky Městského úřadu Kralupy nad Vltavou, technických služeb města, se zástupci průmyslových podniků i Městskou policií v Kralupech nad Vltavou a s dalšími institucemi.

ECK aktivně komunikuje s místními průmyslovými podniky.

(...plné znění článku)

Autor článku: Jana Krátká

JAKOU VODU PIJEME V KRALUPECH?

Dodávku pitné vody do našich domácností bereme jako běžnou záležitost. Otočíme kohoutkem a voda teče. Tento luxus však není dostupný všude. 800 milionů obyvatel planety nemá vůbec přístup k nezávadné pitné vodě. Ročně zemřou 2,2 miliony lidí na průjmová onemocnění způsobená špinavou vodou. V ČR máme zatím to štěstí, že je zde pitné vody dostatek. O to důležitější je odpovědný přístup každého z nás ke správnému hospodaření s vodou, zamezení plýtvání a ochraně vod. Často si ani neuvědomujeme, kolik práce a úsilí stojí za tím, abychom všichni měli dostatek pitné vody. Pojdme zjistit, odkud voda přitéká do Kralup nad Vltavou a v jaké kvalitě.

Zásobování pitnou vodou zajišťují v našem regionu Středočeské vodárny a.s. Do Kralup nad Vltavou proudí pitná voda z jímacího území Mělnická Vrutice a Řepínský důl. Toto jímací území je dlouhé asi 7 km, pitná voda se zde čerpá z 38 vrtů, které mají různou vydatnost a sahají do hloubky až 80 metrů. Voda se jímá ze středního turonu. Jedná se vlastně o podzemní vodu ze

Severočeské křídly, chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Ochrana Severočeské křídly i dalších podobných oblastí je ukotvena v §28 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Chráněno je i celé jímací území podzemních vod v Řepínském dole a Mělnické Vrutici.

(...plné znění článku)

Autor článku: Jana Krátká

© www.pixabay.com

© an

BEZPLATNÁ ZELEENÁ LINKA - 800 100 584

SOUTĚŽ CO SE DÁ VYPĚSTOVAT VE MĚSTĚ II.

I když se může zdát, že je v zimě na zahradničení ještě brzy, nastává ten pravý čas vytvořit si osevňovací plány záhonků pro nadcházející sezónu. Při nákupu semínek a rozmýšlení se, co vše budete chtít letos vypěstovat, nezapomeňte na účast v naší soutěži! Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou vyhlašuje druhý ročník soutěže s názvem „Co se dá vypěstovat ve městě?“.

Soutěže se může zúčastnit každý, kdo pošle do ekocentra fotografii svého výpěstku, na které bude vidět s výpěstkem i pěstitel. Uvítáme, pokud připojíte text o tom, co lze na fotografii vidět, kde a jak jste danou rostlinu či plodinu vypěstovali.

Uvítáme soutěžní exponáty vypěstované na zahrádkách, ale také na netradičních místech ve městě. Cílem naší soutěže je přilákat k pěstování i ty z Vás, kteří jste to ještě nezkusili. Pokud nemáte ani kousek vlastní půdy, nemusíte se vzdávat naděje, zahradničit se dá i na velmi omezeném prostoru. Ve městech se dají využít nejen balkonové truhlíky a různé pěstební nádoby, ale také předzahrádky kolem domů či prostor na dvoře, na rovných střechách, domy poskytují spoustu možností pro pěstování rostlin apod. Vypěstovat si můžete nejen

okrasné rostliny, ale také zeleninu a ovoce, třeba hrášek, rajčata, papriky, okurky, jahody a jiné. Město má výhodu v tom, že betonové a asfaltové povrchy za slunných hodin naakumulují velké množství tepla, které pak uvolňují při ochlazení, takže se tam daří i teplomilnějším rostlinám. V naší soutěži budeme zohledňovat větším počtem bodů právě rostliny vypěstované ve ztížených městských podmínkách. Fotografie nám prosím zasílejte na adresu ekoporadna (zavináč) eckralupy (tečka) cz. Vypěstovanou zeleninu, ovoce, květinu či jinou rostlinu můžete také osobně přinést do kanceláře ekocentra na náměstí Palackého č. 6 v Kralupech nad Vltavou. Soutěž potrvá do konce října tohoto roku. Nejúspěšnější pěstitele odměníme.

2. ROČNÍK
EKOLOGICKÉ CENTRUM V KRALUPĚCH NAD VLTAVOU
VYHLAŠUJE SOUTĚŽ

CO SE DÁ VYPĚSTOVAT VE MĚSTĚ?

SOUTĚŽ PROBÍHÁ OD 1. BŘEZNA DO 31. ŘÍJNA 2018

MŮŽE SE JEDNAT O ZELENINU, OVOCE NEBO KVĚTIDNU, VYPĚSTOVANÉ NEJEN NA ZAHRADÁCH, ALE I VE ZTÍŽENÝCH MĚSTSKÝCH PODMÍNKÁCH.

POŠÍLEJTE NÁM SVĚ FOTOGRAFIE, NA KTERÝCH BUDETE VIDĚT SE SVÝM VÝPĚSTKEM, NA ADRESU EKOPORADNA@ECKRALUPY.CZ NEBO NÁM SVĚ VÝPĚSTÍK DORUČTE OSOBNĚ DO KANCELÁŘE EKOCENTRA NA NÁM. PALACKÉHO 6, KRALUPY NAD VLTAVOU.

UVÍTÁME POPIS MÍSTA A PODMÍNEK, ZA KTERÝCH JSTE SOUTĚŽNÍ EXPONÁT VYPĚSTOVALI. Z DOBÝCH SOUTĚŽNÍCH EXPONÁTŮ VYBEREME VÝHERCE, KTERÍ ZÍŠKAJÍ HODNOTNÉ ODMĚNY OD SPONZORŮ SOUTĚŽE.

VÍCE INFORMACÍ NA WWW.ECKRALUPY.CZ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou VOHU HECKL Jelínek

Touto soutěží chceme nejenom vzbudit zájem o pěstování vlastního ovoce, zeleniny a dalších plodin u co největší skupiny lidí, ale chceme také podnítit veřejnost k zamyšlení se nad významem půdy a nad její ochranou. Zemědělské půdy u nás dramaticky ubývá vlivem bytové i průmyslové výstavby. Dochází také k degradaci půdy volbou nevhodných technologií a osevňovacím sledem, klesá půdní úrodnost. V současné době je přibližně 26 % půd u nás postiženo nadlimitním utužením, 10 % půdy je ohroženo vodní a větrnou erozí. Půda je přitom dar, který nám byl na určitý čas propůjčen od dalších generací, a dle toho je třeba s ní zacházet, chránit ji a pečovat o ni.

Zahrady dnes slouží k zábavě, pohybu na

čerstvém vzduchu, k uspokojení z pěstitelského úspěchu, k experimentování, k dobrému pocitu, že obdarujete své blízké, k zážitku zakousnutí se do právě utrženého rajčete, jahody, ředkvičky, hrášku... Pokud se naučíme s půdou dobře hospodařit v malém, možná nám to pak lépe půjde i ve velkém. Zkusíte také zjistit, jak chutná vlastnoručně vypěstovaná zelenina a ovoce?

Nejúspěšnější pěstitele odměníme. Výherci soutěže se mohou těšit na hodnotné odměny od sponzorů soutěže, kterými jsou stejně jako loni Zahradnictví Jelínek Veltrusy a kralupská společnost HECKL s.r.o.

(...*plné znění článku*)

Autor článku:
Jana Krátká

PŮDA, ZDROJ ŽIVOTA

Půda je jednou ze složek životního prostředí, kterou člověk potřebuje k přežití. Půda není jen nejsvrchnější vrstva zemské kůry, po které šlapeme, ale plní důležité ekologické, environmentální a sociálně-ekonomické funkce. Pojďme se blíže podívat, jak důležitá pro nás půda je, co nám poskytuje, jak s ní hospodaříme a kolik jí v České republice máme.

Půda poskytuje rostlinám živiny, vodu a prostředí pro růst kořenů. Půdu lze definovat jako samostatný přírodní útvar vzniklý z povrchových zvětralin zemské kůry a z organických zbytků za působení půdotvorných faktorů. Je životním prostředím půdních organismů, stanovištěm planě rostoucí vegetace, slouží k pěstování kulturních rostlin. Je regulátorem koloběhu látek, může

fungovat jako úložiště, ale i zdroj potenciálně rizikových látek. Půda je dynamický, stále se vyvíjející živý systém.

Půda se skládá z několika složek jako je složka pevná (minerální), kapalná, plynná, organická živá a organická neživá. Pevná část se nazývá půdní substrát nebo zvětralá hornina. Kapalnou složku tvoří půdní voda. Plynnou složku, tvoří půdní vzduch, který má podobné složení jako atmosférický

vzduch. Jedinou odlišností je desetkrát vyšší obsah oxidu uhličitého CO₂. Živou organickou složkou v půdě jsou kořeny a půdní. Půdní edafon v sobě zahrnuje veškeré půdní organismy. Za neživou organickou složku považujeme humus (odumřelé organické zbytky rostlin a živočichů, které jsou v různém stupni rozkladu).

Půda a lidé

Člověk už od doby neolitu půdu ovlivňuje a to jak

negativně, tak i pozitivně (zemědělská výroba, průmysl, urbanizace nebo těžba minerálů, hornin a rud). Snižování kvality půdy neboli degradace půdy je proces, vyvolaný lidskou činností, který snižuje současnou anebo budoucí schopnost půdy umožňovat život lidstva.

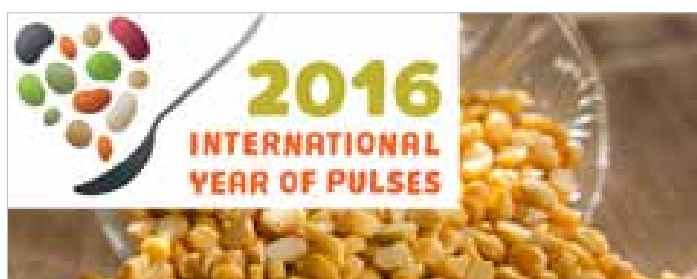
[\(...plné znění článku\)](#)

Autor článku:
Ing. Hana Svašková

ROK 2016 JE ROKEM LUŠTĚNIN

Rok 2016 byl vyhlášen 68. Valným shromážděním Organizace spojených národů Mezinárodním rokem luštěnin (IYP 2016), jehož smyslem je zvýšit povědomí veřejnosti o nutričních výhodách luštěnin v rámci udržitelné produkce potravin, jejímž cílem je zajištění potravin a výživy. Rok 2016 tak nabídne jedinečnou příležitost pro diskuzi o lepším využívání luštěnin, jejich celosvětovém pěstování, střídání plodin a nových výzvách v oblasti obchodu s nimi.

Luštěniny patří mezi první rostliny, které začali rolníci pěstovat. Člověka dobře zasytí, proto sloužily jako náhrada při nedostatku masa. Vyplatí se je konzumovat, protože obsahují značné množství bílkovin, snad nejvíce z celé rostlinné říše.

Luštěniny nejsou z historického hlediska v lidské výživě žádnou novinkou, naopak jejich konzumace započala již před několika tisíci lety (např. čočka byla používána na Blízkém východě již v době kolem 7 000 let př. n. l.). V minulosti byly hojně zařazovány do stravy obyvatel evropských zemí a zvláštní význam jim byl přikládán ve starém Římě, kde byly luštěniny spojovány

se smrtí a považovány za jedovaté. Recepty z luštěnin nicméně nacházíme v kuchařkách starých Římanů a zmiňuje se o nich i bible.

Většina druhů pochází z Asie, některé naopak ze Střední a Jižní Ameriky. Luštěniny se tradičně upravovaly namáčením, nakličováním a vařením, a to v čisté formě (kaše, polévky, pyré) nebo ve směsi s jinými potravinami, např. s bramborami, obilovinami, či jinými luštěninami.

Jsou zdravé, výživné, levné, chutné. I přes tyto pozitivní vlastnosti se na našem talíři neobjevují tak často, jak by měly.

[\(...plné znění článku\)](#)

Autor článku: M. Černá

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou slouží jako veřejná informační kancelář o životním prostředí. Za účelem osvěty pořádá ekocentrum různé akce pro veřejnost, jako jsou semináře, besedy, naučné procházky přírodou apod. Zájem o aktuální informace z oblasti ochrany životního prostředí na Kralupsku projevil tentokrát Klub seniorů z řad bývalých zaměstnanců Kaučuku. Dispečerky ekocentra uskutečnily besedu se členy klubu ve středu 2. března 2016.

Připravená prezentace obsahovala několik základních údajů o ovzduší, jakožto nejdůležitější složce životního prostředí,

o zdrojích jeho znečišťování, měření emisí a imisí. Následovalo srovnání množství vypouštěných emisí na Kralupsku z různých zdrojů

znečištění v posledních několika desetiletích s aktuálním stavem. Poté se dispečerky zaměřily na několik záměrů a probíhajících dějů v regionu, které mají nebo by mohly mít negativní dopad na kvalitu zdejšího životního prostředí.

Prvním představeným záměrem je žádost společnosti SYNTHOS Kralupy s.r.o. o výměnu dvou kotlů na teplárně, spalujících zemní plyn a těžký topný olej, za fluidní kotle spalující černé uhlí. Cílem projektu je zlepšit konkurenceschopnost, efektivitu výroby a zvýšit bezpečnost práce. Žádost o posouzení vlivu na životní prostředí (EIA) byla zpracována na základě plnění emisních limitů podle nejlepších dostupných technik (BAT), které budou závazné pravděpodobně od roku 2020, tyto limity jsou mnohem přísnější než limity z direktivy o průmyslových emisích (IED) platné od r. 2016. V rámci projektu je plánovaný rozvoj areálové vlečky. Díky tomu nebude mít dovoz uhlí negativní

vliv na stávající dopravu surovin a materiálu do areálu (ACHVK). Zauhlování by mělo být celkově bezprašné, uhlí bude skladováno v silech. Dle posudku, který si Město Kralupy nad Vltavou nechalo vypracovat odborníkem z VŠCHT Praha, by spalování uhlí v moderních zplyňovacích kotlích nemělo mít horší vliv na ovzduší než současné spalování plynu a mazutu.

Co se týče aktuálního stavu projektu, podle sdělení pana Norberta Eichlera, vedoucího provozu HSE&Q SYNTHOS Kralupy a.s., v současnosti společnost analyzuje nové okolnosti, které mají vliv na jeho realizaci, a to: názory obyvatel, efektivitu dalších investic v areálu závislých na realizaci projektu, rizika spojená s vývojem cen paliv a energií na světových trzích. Po vyhodnocení veškerých rizik a ukončení analýz bude stanoven další postup a bude vytvořen nový harmonogram projektu.

(...plné znění článku)

*Autor článku:
Jana Krátká*

JAK SE ŽIJE NA MĚLNICKU?

Z hlediska kvality životního prostředí patří okres Mělník k nejvíce postiženým oblastem ve středních Čechách a v řadě ukazatelů patří k nejhorším v republice. Hlavní příčinou je chemický průmysl a výroba energie. Přesto se situace v posledním desetiletí značně zlepšila. Přinášíme Vám aktuální přehled zajímavostí o životním prostředí ve Středočeském kraji a v okrese Mělník podle Zprávy o životním prostředí ve Středočeském kraji, kterou vydala v listopadu loňského roku CENIA, česká informační agentura životního prostředí.

Okres Mělník v kostce

Svojí rozlohou 701 km² zaujímá okres Mělník 10. místo ve Středočeském kraji a představuje 6,4 % z jeho rozlohy. Počtem obyvatel 104 tisíc (8 % obyvatel kraje) se Mělnicko řadí mezi 6 okresů kraje, které vykazují více než sto tisíc obyvatel. Hustota zalidnění 149 obyvatel na km² je v kraji čtvrtá nejvyšší. V současné době náleží do okresu 69 obcí. Z celkového počtu obcí má 7 statut města (Mělník

19,3 tis. obyvatel, Kralupy nad Vltavou, Neratovice, Kostelec nad Labem, Veltrusy, Mšeno, Liběchov) a 1 obec byla stanovena městysem (Všetaty).

Pro příhodnou polohu v nížinné oblasti v povodí velkých řek Vltavy a Labe patří Mělnicko k zemědělským produkčním oblastem středních Čech.

(...plné znění článku)

*Autor článku:
Jana Krátká*

NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM

Dne 13. ledna 2016 proběhl na Městském úřadě v Praze 6 – Suchdol seminář pořádaný Státním fondem životního prostředí (SFŽP) pro všechny, kteří mají zájem o dotaci z programu Nová zelená úsporám. Přinášíme vám informace z tohoto semináře.

Co je program Nová zelená úsporám?

Nová zelená úsporám je pokračováním programu Zelená úsporám (2009-2012) s menšími obměnami. Program je zaměřený na úspory energie a obnovitelné zdroje energie v rodinných a bytových domech. Jde konkrétně o opatření snižující energetickou náročnost domů a zamezující únikům tepla, jako je výměna oken a dveří, zateplení domu, výměna elektrického zdroje tepla za tepelné čerpadlo, solární systémy či systémy

nuceného větrání se zpětným získáváním tepla.

Dotaci lze získat na jednotlivá dílčí opatření a jejich kombinaci. Samozřejmostí je pravidlo, čím větší energetická úspora tím větší dotace.

Významným zlepšením programu je trvání výzvy až do doby konce programu v roce 2021. Do tohoto roku by mělo být z programu vyčerpáno zhruba 27 mld. Kč. Peníze do programu jsou delegovány z prodeje emisních povolenek. Než se emisní povolenky za

jednotlivá období prodají, jsou žádosti o dotace v tzv. zásobníku projektů a čekají na přísun peněz v pořadí od nejstarší podané žádosti. Žádosti mohou být tedy podávány nepřetržitě.

Na co je možné dotaci získat?

Dne 22. října 2015 byla spuštěna 3. výzva programu Nová zelená úsporám pro rodinné domy. Tato výzva se dělí na tři oblasti podpory:

- A) Snižování energetické náročnosti stávajících rodinných domů
- B) Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností
- C) Efektivní využití zdrojů energie

(...[plné znění článku](#))

Autor článku:
Bc. Zuzana Ungerová

NEKOLOGICKÁ ZMĚNA...

Energetický regulační ústav (ERÚ) připravuje změnu ve způsobu účtování energií. Od roku 2017 má regulovaná část ceny více záležet na jističi a méně na spotřebě. Dle názoru ERÚ má být nový tarifní systém pro zákazníky jednodušší, spravedlivější a flexibilnější z pohledu schopnosti reagovat na nové požadavky zákazníků, obchodníků a výrobců elektřiny i nových technologií. Podle Hnutí duha je připravovaná změna neekologická a nespravedlivá. Bude motivovat k velké spotřebě a lidem se přestane vyplácet elektřinou šetřit.

Pokud plánované změny tarifního systému skutečně proběhnou, pořízení úsporného spotřebiče nebo vypínáním počítače na noc byste skoro nic neušetřili. Ani výroba vlastní, čisté elektřiny z fotovoltaických panelů by se nevyplatila. Situace by vedla k vyšší spotřebě energií a pořízování šetrných obnovitelných zdrojů energií by ztratilo ekonomické výhody. Obzvláště domácnosti s malou spotřebou elektřiny by na nový tarifní systém doplatily. Všichni by zaplatili více paušálně (za samotné připojení k síti a podle hodnoty jističe), méně však za skutečně spotřebovanou elektřinu.

Na plánované změny reagovalo Hnutí duha, které nesouhlasí s připravovaným

systémem a varuje před jeho zavedením. Své argumenty uvádí na webu.

Hnutí duha na svých stránkách nabádá občany, aby se ozvali a projevíli svůj názor zasláním emailu ERÚ.

Zavedení nové tarifní struktury bez úprav a v podobě, která je nyní předmětem konzultačního procesu, odmítla schválit předsedkyně Energetického regulačního úřadu (ERÚ) Alena Vitásková a na poradě vedení ERÚ 12. 11. 2015 nařídila vyhlásit veřejný konzultační proces a na jeho základě tarify upravit.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku:
Bc. Zuzana Ungerová,
Jana Krátká

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

K Kompost

Kompostování je přirozený biochemický proces rozpadu organické hmoty pomocí aerobních organismů. Výsledkem tohoto procesu je stabilní organické hnojivo nazývané kompost. Kompostování má v České republice poměrně dlouhou historii, již v roce 1912 byla na našem území zřízena první kompostárna. Aktuální počet provozovaných kompostáren naleznete [zde](#).

Základem kompostování je fermentace neboli zrání kompostu. Jedná se o kvašení látek rostlinného nebo živočišného původu, k němuž dochází účinkem enzymů za současného uvolňování tepla. Během tohoto procesu dochází k rozkladu organických látek, ale také k odbourávání škodlivých složek a tím k celkové hygienizaci kompostu. Fermentace kompostu probíhá ve třech fázích:

- rozkladná (mezofilní)
- přeměnná (termofilní)
- dozrávací

Kompost se využívá především v zemědělské výrobě, ale své uplatnění nachází i jako materiál pro rekultivaci skládek odpadů či půd narušených důlní činností. Mezi pozitivní vlivy kompostování patří nejen snížení skládkovaných bioodpadů, ale také zúrodnění půdy a zadržování vody v ní. Na druhé straně i kompostování má své nevýhody, je to především zápach a bioaerosoly, které se mohou vyskytnout během kompostování.

Jak barvit vajíčka ekologicky

Zapomeňte letos na umělá barviva, která vám vajíčka obarví na zářivě fialovou a toxicky zelenou. Vyzkoušejte přírodní techniky barvení, které jsou jednoduché a navíc levné. Zkuste obarvit vajíčka třeba v odvaru z cibulových slupek.

Řepa, kurkuma, cibule. Běžné suroviny vám zajistí jemné a přírodní barvy, navíc jsou levnou a ekologickou alternativou syntetických barev z obchodů. K odvarům z kořenů nezapomeňte přidat jednu až dvě lžičky octa. Barvy budou intenzivnější a lépe se do skořápky vsáknou.

Důležité je také vajíčka dobře odmastit, jinak se dobře neobarví. Postačí vám

hadřík namočený v octu, kterým vajíčka otřete. Můžete zkusit i pokročilejší techniky barvení, kdy na vajíčko přitisknete členité lístky (třeba jetel) a vajíčko pevně ovážete gázou. Po uvaření v přírodním odvaru a sundání gázy vám na vajíčku zůstane světlá stopa ve tvaru lístku.

Do gázy můžete s vejcem zavázat i kousky cibulových slupek, po uvaření na skořápce zůstane barevná mozaika v odstínech od světle žluté po tmavě oranžovou. Aby přírodní barviva obarvila vajíčko stejně jako ta syntetická, nechte vejce v odvaru delší dobu.

Vařit by se měla asi deset minut. Ne déle, jinak se žloutek vajíčka zabarví dozelena a je těžce stravitelný. Po uvaření vajíčka v hrnci s nálevem posuňte z plotny a nechte je v odvaru ještě další hodinu máčet. Pak už je stačí je usušit a přetřít ubrouskem s trochou másla, aby se leskla.

Jak na přírodní barvy?

- Hnědá: odvar z cibulových slupek
- Žlutá: kurkuma
- Červená: odvar z červeného zelí
- Růžová: šťáva z červené řepy
- Fialová: šťáva z borůvek
- Zelená: odvar ze špenátu
- Oranžová: čaj

CO SE DĚJE...

Revitalizace parku na náměstí Jaroslava Seiferta v Lobečku

Dne 29. února 2016 vydal Stavební úřad v Kralupech nad Vltavou rozhodnutí o revitalizaci parku na náměstí Jaroslava Seiferta v Lobečku. Revitalizace parku bude provedena podle projektové dokumentace, kterou vypracovala Česká zemědělská univerzita v Praze pod vedením projektanta Doc. ing. arch. Jana Vaňka CSc. Půjde o celkovou rekonstrukci parku včetně sadových úprav, rekonstrukce cestní sítě, pergoly, veřejného osvětlení a vybudování dětského hřiště s vodními prvky.

V roce 2014 uspořádalo Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou besedu se žáky 5. tříd ZŠ Třebízského, na které představitelé města diskutovali s dětmi o plánované revitalizaci parku. Zástupci města předem shlédli výkresy dětských návrhů na změnu parku a na besedě odpovídali dětem na jejich dotazy. Článek o besedě školáků s vedením města naleznete [zde](#). Na většině dětských návrhů byly vodní prvky v podobě kašny s vodotryskem, jezírka s rybičkami či skluzavka do vody.

Přání dětí bylo, aby se dosavadní jezírko zachovalo, ale pan místostarosta Libor Lesák vysvětloval, jak je finančně náročné takové jezírko udržovat. Nicméně město v konečném plánu na děti nezapomnělo, park bude obsahovat i dětské hřiště s vodními prvky. Na své si přijdou i odrostlejší děti, na hřišti se objeví i sportovní a fitness prvky.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Bc. Zuzana Ungerová

Ptákem roku 2016 je červenka obecná

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*) je malý a velmi zvědavý ptáček, kterého můžeme spatřit v parcích, zahradách a především v lesích. Málokdo by tušil, že tento něžný tvor ukrývá srdce rváče. Velmi důrazně si totiž hájí své teritorium, využívá k tomu nejen svého hlasu, ale také jasně červené náprsenky.

Jak přišla ke svému jménu?

Stará legenda vypráví o tom, že když Kristus umíral na kříži, přilétla mu na plece červenka, v tom čase nenápadný hnědý ptáček, a začala mu zpívat, aby mu ulehčila utrpení. Krev z jeho ran postříkala ptáčka na hrudi a od té doby mají všechny červenky znak Kristova utrpení na svém těle. Proto je červenka ptákem svázaným s vánočními svátky a často tvoří hlavní motiv na vánočních pohledech.

Drobná charakteristika

Charakteristickým znakem tohoto ptáčka dosahujícího velikost 14 cm je šedobílá zavalitě tělíčko a zářivě červená náprsenka, tu získávají až dospělí jedinci. Zádová strana, křídla a ocas mají olivově-hnědou barvu. Zobák je černý, nohy tmavohnědé. V létě se živí hmyzem, slimáky, žížalami a drobnými červy. Nejčastěji pozoruje dění z výšky, až pak se vrhá na vyhlédnutou kořist. Na podzim se živí různými semeny a bobulemi. Sama červenka se nejčastěji stává potravou sokolů, orlů, káňat, kun nebo lasic.

Jen ne červenou...

Červenka je malý bojovník, který si urputně brání své

teritorium. Využívá k tomu svůj krásně švitořivý zpěv připomínající zvuk flétny. Jako jeden z mála opeřenců zpívá během celého roku, na osvětlených místech i v noci. Ozývá se i hlasitými ostrými zvuky "tik- tik". Na červenou barvu reaguje velmi agresivně a je schopna zaútočit na cokoli, co je alespoň trochu zbarvené do červena (např. i podzimní listí). Není to společenský pták, styku s ostatními se vyhýbá. Při soubojích s jinými druhy, které mohou končit i smrtí, odhaluje červenou hrud. Každá desátá dospělá červenka končí svůj život na následky soubojů.

Hnízdění

Hnízdí převážně v dírách pod kořeny stromů nebo v stromových dutinách, kde si vytváří hnízdo z mechu, listů a trav. Snáší do něj pět až sedm žlutavých nebo načervenalých skvrnitých vajec, na kterých samice sedí 14 dní. Hnízdí dvakrát ročně od dubna do srpna. Čerstvě narozená mláďata jsou holá a slepá. První pířka začínají rašit kolem třetího dne života.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Martina Černá

Jaké jsou výsledky COP21 v Paříži?

Konec roku 2015 přinesl světu Pařížskou smlouvu; klíčový dokument zapojující celý svět do ochrany klimatu. Tento dokument je výsledkem téměř dvoutýdenního jednání desítek zástupců jednotlivých zemí z celého světa, kteří se tak zavázali k zavedení různých opatření proti zvyšování globální teploty planety Země, nárůstu emisí atd. Jaké jsou výsledky?

Jak jsme již informovali na webových stránkách Ekologického centra Kralupy n/Vlt. článkem ze dne 7. 12. 2015 s názvem [Klimatický summit 2015 v Paříži](#) konala se v Paříži od 30. 11. do 12. 12. 2015 jedna z nejdůležitějších konferencí roku 2015; konference OSN o změně klimatu, nazývaná také jako COP21 – 21. konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (21st Conference of the Parties – COP21). Jednání byla ukončena podepsáním nové dohody, tzv. [Pařížská smlouva](#), která od roku 2020 nahradí stávající Kjótský protokol. Cílem celé konference bylo jednání o efektivních a smysluplných postupech, které sníží emise skleníkových plynů a povedou a opatření, která povedou k zastavení růstu globální teploty.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Kateřina Chabrová, DiS.

Jaro ožívá - Spring Alive

Jaro ožívá (Spring Alive) je dlouholetá mezinárodní vzdělávací kampaň, kterou pořádá největší společnost na ochranu ptactva BirdLife International zastoupená v ČR Českou společností ornitologickou. Kampaň je založena na sledování přiletu pěti druhů ptáků: vlaštovky obecné, kukačky obecné, rorýse obecného, čápa bílého a vlyhy pestré a zaznamenávání přiletů na stránky www.springalive.net.

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- programy jsou nabízeny za cenu 50,- Kč za žáka,
- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabulí (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o historii projektu.
Ke stažení zde.

Leták o zajímavostech řeky Vltavy, o vodních dílech na Kralupsku, místech ke koupání, fakta o pitné i odpadní vodě apod.
Ke stažení zde.

Leták o chráněných územích a evropsky významných lokalitách v ORP Kralupy nad Vltavou. Nechybí ani přehled památných stromů, chráněných živočichů a rostlin.
Ke stažení zde.

POZVÁNKY, AKCE

8.4.2016 (16:30 hod.)

EKOBRIGÁDA NA HOSTIBEJKU

Vrchol Hostibejku, Kralupy nad Vltavou

Skautské středisko Střelka pořádá úklidovou akci na Hostibejku. Přijďte pomoci skautkám při jarním úklidu oblíbeného lesoparku.

16.4.2016 (12:00-18:00 hod.)

UKLÍDME VELVARY!

Velvary

Velvary se již podruhé zapojí do celorepublikové akce Uklidme Česko.

22.4.2016 (13:00 -17:30 hod.)

DEN ZEMĚ – JÍDLO A SVĚT

Praha, Toulcův Dvůr

Přijďte s námi oslavit Den Země. Uvidíte, jak dlouhá je cesta některých potravin na náš stůl a jak to, co jíme, ovlivňuje svět kolem nás. Kromě toho zjistíme, že není mléko jako mléko, vyzkoušíte si dojení, děláni tvarohu a pečení chleba. Naučíte se poznávat bylinky, které můžeme jíst a jak je použít do zdravé pomazánky.

29.5.2016 (9:00-16:00 hod.)

MOTÝLÍ ZÁHON

Naučné středisko ekologické výchovy Kladno, CEV

Na semináři se projdeme po místních biotopech a budeme pozorovat motýly, včely a ostatní hmyz.

